NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul legii cu privire la modificarea unor acte normative (organizarea, funcționarea Serviciului Vamal și redenumirea subdiviziunilor teritoriale)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Prezentul proiect de lege este elaborat de către Ministerul Finanțelor (în comun cu Serviciul Vamal).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul de lege a fost elaborat în contextul necesității ajustării cadrului normativ aferent organizării și funcționării Serviciului Vamal, inclusiv în vederea redenumirii subdiviziunilor teritoriale ale acestuia și asigurării utilizării uniforme a terminologiei specifice domeniului vamal. Totodată, proiectul urmărește perfecționarea unor reglementări privind organizarea și funcționarea Serviciului Vamal, determinate de necesitățile identificate în procesul de modernizare instituțională și al procesului de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. În acest scop, se propun modificări conexe în mai multe acte normative care conțin referințe la structura organizatorică, funcțiile și activitatea Serviciului Vamal.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În contextul procesului de modernizare instituțională a Serviciului Vamal și al alinierii progresive a legislației naționale la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul vamal, a fost identificată necesitatea ajustării cadrului normativ aferent organizării și funcționării autorității vamale. Astfel, în contextul transpunerii etapizate a legislației vamale naționale la legislația comunitară, redenumirea subdiviziunilor teritoriale ale Serviciului Vamal este determinată, inclusiv, de necesitatea asigurării racordării terminologice a cadrului normativ, în vederea evitării ambiguităților de interpretare în aplicarea uniformă a normelor juridice. În acest sens, unul din exemple de menționat este aderarea Republicii Moldova la Convenția de Tranzit Comun, încheiată la 20 mai 1987, la Interlaken (care permite integrarea cu rețelele vamale europene și internaționale și reducând timpii de așteptare la posturile vamale din subordine), în textul căreia se utilizează denumiri diferite pentru structurile similare, cum ar fi operarea cu termenul de „birou vamal”, pe când în actele normative naționale se utilizează termenul de „post vamal”. De menționat că, acești termeni se utilizează în mai multe Regulamente ale Uniunii Europene, care necesită a fi transpuse. Respectiv, apare necesitatea de a aduce actele normative naționale în concordanță cu actele UE, și anume modificarea Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, care prevede structura organizatorică a acestuia și modificarea tuturor actelor normative, în textul cărora se fac referințe la noțiunile de „birou vamal” sau „post vamal”, totodată fiind necesară și substituirea noțiunilor de „organ vamal” și „colaborator vamal”.

În acest context, au fost identificate acte normative la nivel de legi care urmează a fi modificate în vederea asigurării aplicării uniforme, inclusiv, sub aspect terminologic a normelor juridice, prin substituirea sintagmelor „organul vamal”, „birou vamal”, „post vamal” și „colaborator vamal” cu sintagmele „Serviciul Vamal”, „direcție regională vamală”, „birou vamal”, „funcționar vamal”.

Modificările propuse sunt de ordin tehnic, operarea cărora va exclude neconformitățile din legislația națională și aplicarea uniformă a acesteia în contextul inițierii procesului de redenumire a subdiviziunilor teritoriale ale Serviciului Vamal.

Totodată, aplicarea practică a prevederilor Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal a evidențiat necesitatea revizuirii unor norme care reglementează organizarea instituțională a Serviciului Vamal, statutul funcționarului vamal și anumite proceduri administrative interne specifice domeniului vamal.

Astfel, au fost identificate necesități de modificare în partea ce ține de:

1. ajustarea structurii organizatorice a Serviciului Vamal și a terminologiei utilizate în actele normative;
2. revizuirea unor prevederi referitoare la aprobarea structurii organizatorice și a efectivului-limită al Serviciului Vamal;
3. clarificarea regimului incompatibilităților funcționarilor vamali;
4. ajustarea condițiilor privind conferirea gradelor speciale;
5. instituirea unor cerințe privind experiența profesională pentru ocuparea funcțiilor publice de conducere;
6. reglementarea unor aspecte privind trecerea temporară într-o altă funcție;
7. reglementarea organizării timpului de muncă în schimburi;
8. ajustarea normelor privind aplicarea sancțiunilor disciplinare.

În acest context, proiectul urmărește consolidarea cadrului normativ aplicabil activității Serviciului Vamal, asigurarea coerenței legislative și adaptarea reglementărilor la necesitățile actuale de funcționare ale sistemului vamal.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede ajustări de ordin tehnic a cadrului normativ în al căror prevederi se fac referințe la subdiviziunile Serviciului Vamal, în contextul procesului de redenumire a acestor subdivizi și modernizării instituției. Aceste modificări urmăresc asigurarea unei coerențe terminologice la nivel instituțional, eliminarea eventualelor ambiguități în aplicarea normelor juridice și crearea unui cadru clar pentru organizarea și funcționarea subdiviziunilor teritoriale ale Serviciului Vamal.

În acest sens, au fost identificate 19 acte normative la nivel de lege:

1) Codul fiscal nr.1163/1997;
2) Legea nr.1417/1997 pentru punerea în aplicare a Titlului III al Codului fiscal;
3) Legea nr.1054/2000 pentru punerea în aplicare a titlului IV din Codul fiscal;
4) Legea nr.440/2001 cu privire la zonele economice libere;
5) Legea nr. 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești”
6) Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008;
7) Legea nr.283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră;
8) Legea nr.320/2012 cu privire la activitatea Poliţiei şi statutul poliţistului;

9) Legea nr.50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformităţii cu legislaţia privind hrana pentru animale şi produsele alimentare şi cu normele de sănătate şi de bunăstare a animalelor;

10) Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal;

11) Legea nr.237/2018 cu privire la controlul de conformitate cu cerințele de calitate pentru fructele și legumele proaspete;

12) Codului vamal nr.95/2021;

13) Codul urbanismului și construcțiilor nr.434/2023;

14) Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova;

15) Legea nr.71/2024 pentru ratificarea Acordului de comerţ liber dintre Republica Moldova şi statele membre EFTA (Islanda, Principatul Liechtenstein, Regatul Norvegiei şi Confederaţia Elveţiană);

16) Legea nr.178/2024 privind exceptarea temporară de la controlul fitosanitar, exercitat de Agenţia Naţională pentru Siguranţa Alimentelor, a unor mărfuri transportate în regim de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova;

17) Legea nr.201/2025 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a precursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substitutelor de droguri;

Pe lângă modificările de ordin terminologic, proiectul conține și modificări ale Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, care vizează perfecționarea cadrului juridic privind organizarea și funcționarea Serviciului Vamal, delimitarea competențelor funcțiilor de conducere, flexibilizarea mecanismelor de gestionare a resurselor umane, clarificarea regimului incompatibilităților funcționarilor vamali, precum și actualizarea cadrului normativ în raport cu evoluțiile instituționale.

Totodată, principalele modificări ale Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, sunt următoarele:

1. *La articolul 1 alineatul (3)* se exclud cuvintele „și al organelor securității statului”, deoarece Serviciul Vamal a fost exclus din organele securității statului prin Legea nr.249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova. Astfel, reieșind din prevederile art.10 din Legea nr.249/2025, Serviciul Vamal face parte din instituțiile care asigură ordinea și securitatea publică, iar din organele securității statului face parte Serviciul de Informații și Securitate, Serviciul de Protecție și Pază de Stat și Agenția Informații Militare din subordinea Ministerului Apărării (articolul 8 alineatul (3)) .

2. *La articolul 5* se revizuiește structura organizatorică a Serviciului Vamal, prin redenumirea subdiviziunilor teritoriale și stabilirea expresă a structurii organizatorice a autorității vamale, formată din aparatul central, direcțiile regionale vamale și birourile vamale.

Totodată, *se ajustează prevederile* referitoare la aprobarea structurei și efectivului-limită al Serviciului Vamal (*articolul 5 alineatul (4) și articolul 6 alineatul (9) lit.k)* din lege). De menționat, că conform prevederilor actuale directorul Serviciului Vamal aprobă şi modifică statul de personal şi schemele de încadrare pentru subdiviziunile teritoriale ale Serviciului Vamal în conformitate cu efectivul-limită şi cu structură organizatorică aprobată.

În acest context, se impune ajustarea normelor vizate în scopul aducerii în concordanță a prevederilor legii menționate cu ajustările promovate anterior în baza Legii nr.257/2020 cu privire la modificarea unor acte normative, prin care a fost exclus statutul de personalitate

juridică a birourilor vamale, ca subdiviziuni teritoriale ale aparatului central al Serviciului Vamal. În acest sens, actualmente apare necesitatea *modificării alineatului (4) al articolului 5*.

3. *Abrogarea articolelor 7, 8 și 9* survine ca urmare a preluării prevederilor articolului 7 în proiectul de modificare a Codului vamal, ca proces al alinierii acestuia la Regulamentul (UE) nr.952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, iar prevederile articolelor 8 și 9 se vor regăsi în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Vamal, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.4/2007.

4. La *articolul 15* se revizuiesc prevederile privind incompatibilitățile funcționarilor vamali, prin clarificarea situațiilor în care aceștia pot desfășura activități remunerate în afara funcției deținute, fără a aduce atingere principiilor de integritate, imparțialitate și legalitate. În acest context, se propune precizarea expresă că, sunt interzise doar acele activități remunerate care, în coraport cu funcția deținută, generează un conflict de interese. Totodată, de remarcat faptul că, prevederi similare se regăsesc și în art.25 alin. (2^2) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

5. La *articolul 19* se ajustează condițiile generale de conferire a gradelor speciale, inclusiv prin corelarea mecanismului de evaluare a performanțelor profesionale cu prevederile Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, prin substituirea noțiunii de „evaluare anuală" cu noțiunea de „evaluare semestrială".

De asemenea, întru aducerea clarității normelor și excluderea dublării acestora, *alineatul 6* se va completa cu textul „o singură data pe parcursul activității în Serviciul Vamal", iar *alineatul 9* se va abroga. Menționăm că, în prezent gradul special ulterior poate fi conferit înainte de expirarea termenului de deţinere a gradului precedent sau cu o treaptă superioară faţă de gradul special corespunzător funcţiei deţinute o singură dată pe parcursul activităţii în Serviciul Vamal. În acest sens, specificăm că Hotărârea Guvernului nr.709/2018 pentru punerea în aplicare a Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal reglementează Nomenclatorul funcțiilor și al gradelor speciale din cadrul Serviciului Vamal, precum și modul de acordare a gradelor speciale potrivit funcției deținute. Astfel, art.6 din Anexa nr.1 la hotărârea vizată prevede plafonul gradelor speciale care se conferă în corespundere cu funcția deținută, *spre exemplu*: pentru funcția de „inspector principal" plafonul maxim a gradelor speciale este „până la căpitan al Serviciului Vamal". Respectiv, în vederea stimulării și motivării inclusiv a funcționarilor vamali care, deși nu beneficiază de avansare în funcții, demonstrează performanțe profesionale în activitate, se propune instituirea unui mecanism suplimentar prin oferirea posibilității conferirii gradelor speciale înainte de expirarea termenului de deţinere a gradului precedent o singură dată pe parcursul activităţii în Serviciul Vamal și cu o treaptă superioară faţă de gradul special corespunzător funcţiei deţinute, de asemenea doar o singură dată pe parcursul activității în Serviciul Vamal.

6. La *articolul 20 alineatul (3)* se propune abrogarea normei respective, în contextul revizuirii cadrului normativ aferent gradelor speciale și excluderii inechității la acordarea gradelor speciale.

7. La *articolul 23 alineatul (2)* se substituie sintagma „atribuită gratuit" cu sintagma „asigurată de către Serviciul Vamal", în vederea uniformizării terminologiei utilizate în actul normativ.

8. La *articolul 30* - în partea ce ține de modificarea *alineatului (8)*, care se referă la aplicarea condițiilor mai favorabile de salarizare în caz de trecere temporară, remarcăm că în urma trecerii temporare, salariul lunar stabilit poate fi mai inferior sau mai superior celui de

care a beneficiat funcționarul vamal până la trecerea temporară. În acest context, luând în considerație specificul raporturilor de serviciu în cazul trecerii temporare, în scopul calculării salariului pe perioada acesteia, alin. (3) al aceluiași articol prevede situație similară în contextul „detașării", potrivit căruia salariul corespunzător funcției în care este detaşat nu poate fi mai mic decât salariul de la locul de muncă precedent și respectiv în cazul în care funcționarul vamal care dintr-o funcție inferioară este trecut temporar într-o funcție superioară va beneficia de salariul lunar al funcției superioare, iar în cazul în care funcționarul vamal care dintr-o funcție superioară este trecut temporar într-o funcție inferioară va beneficia de salariul lunar al funcției superioare. Respectiv, se propune indicarea expresă a condițiilor de salarizare în cazul trecerii temporare.

De asemenea, mecanismul actual al trecererilor temporare nu acoperă pe deplin scopul urmărit în acest sens. Astfel, se impune necesitatea adaptării prevederilor legale la noile cerințe și exigențe cu care se confruntă Serviciul Vamal *(creșterea volumului de lucru pe anumite segmente de activitate în perioada estivală, sărbători naționale, riscurile anumitor fenomene neprevăzute precum calamitățile naturale)* și reglementarea expresă în acest sens a cazurilor concrete.

9 *Articolul 42* se completează cu prevederi referitoare la organizarea timpului de muncă pentru funcționarii vamali. Întrucât Serviciul Vamal are un rol esențial în securitatea economică a statului și contribuie la fluidizarea traficului prin punctele de trecere a frontierei de stat, ceea ce presupune gestionarea unui volum mare de persoane și mărfuri, activitatea acestuia nu se limitează la programul obișnuit de lucru, ci trebuie să funcționeze 24 de ore din 24, 7 zile din 7. Având în vedere aceste cerințe, unele funcții din cadrul Serviciului Vamal necesită prestarea muncii în schimburi (24 de ore), fapt ce determină reglementarea expresă a modalității de organizare a timpului de muncă în schimburi (24 de ore) pentru funcționarii vamali ai Serviciului Vamal.

10. La *articolul 53* se ajustează prevederile privind aplicarea sancțiunilor disciplinare.

Procedura actuală privind termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare de către directorul Serviciului Vamal este de 6 luni. Urmare a modificărilor introduse la art. 59 alin. (2) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, a fost majorat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare de la 6 luni la 12 luni. În acest context, se impune necesitatea racordării prevederilor în acest sens la noile cerințe. Astfel, funcționarilor vamali vor putea fi aplicate sancţiunile disciplinare în termen de 12 luni de la data săvârșirii abaterii disciplinare. De asemenea, în vederea eliminarea tratamentul diferențiat față de celelalte sancțiuni disciplinare, sancțiunea disciplinară de tip „avertisment" urmează a fi inclusă în sfera de aplicare a prevederilor alin.(2), conform căruia sancţiunea disciplinară, exceptând avertismentul, nu poate fi aplicată decât după o cercetare prealabilă a faptei imputate de către comisia de disciplină. Astfel, reieșind din modificările propuse în proiect, în cazul aplicării sancțiunii disciplinare „avertisment", pe lângă celelalte sancțiuni, aceasta va fi examinată de comisia de disciplină a Serviciului Vamal după efectuarea unei cercetări prealabile.

Intrarea în vigoare a proiectului de lege se propune a fi la data de 1 ianuarie 2027. Suplimentar, urmează a fi adoptate actele normative și administrative subsecvente, ajustată structura organizațională, revizuite procedurile interne, reorganizate subdiviziunile competente, gestionate raporturile de serviciu ale personalului și realizate alte măsuri tehnice și administrative indispensabile pentru punerea în aplicare uniformă și eficientă a prevederilor legii.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Opțiuni alternative nu sunt, întrucât problemele constatate derivă din necorelări și lacune normative care necesită reglementare expresă prin modificarea cadrului legislativ existent. Menținerea cadrului normativ actual ar perpetua dificultățile de aplicare uniformă a normelor juridice și necorelările existente între actele normative naționale și terminologia utilizată în legislația Uniunii Europene.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Nu este aplicabil.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impact social
Nu este aplicabil.
4.4.1. Impact asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea şi consultarea publică a proiectului actului normativ
În conformitate cu art.15 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, la data de 17 aprilie 2026, pe pagina web a Ministerului Finanțelor a fost plasat anunț privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (redenumirea subdiviziunilor teritoriale ale Serviciului Vamal) pe pagina web a Ministerului Finanțelor: https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-782 și pe site-ul particip.gov.md: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative-redenumirea-subdiviziunilor-teritor/16553 Totodată, proiectul a fost supus avizării și consultării publice în conformitate cu art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și conform prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Anunțurile privind consultările publice: https://www.mf.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative-redenumirea-subdiviziunilor https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-cu-privire-la-modificarea-unor-acte-normative-redenumirea-subdiviziunilor-teritor/16553
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către Centrul National Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției. În acest sens, menționăm că recomandările expertizelor au fost incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor, cu ajustarea corespunzătoare a proiectului și cu argumentarea, după caz, a obiecțiilor neacceptate
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Adoptarea și punerea în aplicare a proiectului dat va impune necesitatea ajustării aproximativ a 150 de hotărâri de guvern. Ministerul Finanțelor va iniția procesul de ajustare a tuturor actelor normative guvernamentale pentru alinierea acestora la prevederile noii legi, iar Serviciul Vamal va revizui actele normative emise și le va racorda la prevederile noului cadru normativ.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Pentru implementarea prevederilor proiectului de lege, este necesar de a întreprinde următoarele măsuri: 1. Ministerul Finanțelor va aloca resurse financiare pentru realizarea redenumirii subdiviziunilor teritoriale ale Serviciului Vamal; 2. Serviciul Vamal va revizui actele normative interne privind noile structuri organizatorice. Implementarea va fi realizată de Guvern, Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal.

Ministră **Victoria BELOUS**